І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 24, 1966 No. 116. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 23-го червня 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН про продаж воєнних матеріял-сирівців на суму 500 мільйонів дол. Ці матеріяли лежать в державних магазинах, бо їх Уряд купував під час останньої світової війни і в пізніших роках, щоб оборонна продукція мала доволі сирівців на зброю та інші воєнні цілі. Між цими сирівцями є алюміній, мідь, цинк, окремий рід азбесту та численні інші метали, яких потребує оборонна промисловість. Урядові запаси такі великі, що Уряд може дещо з них продати, залишаючи відповідні контингенти для оборони країни.

КОНГРЕС УХВАЛИВ ЗБІЛЬШИТИ платні військовикам на 3.2 відсотка. Цей законопроєкт мають переслати до підпису президента Джансона. З нього скористають коло3 мільйонів осіб, які служать у всіх родах американських збройних сил. Це збільшення має відбутися вже від 1-го липня цього року, якщо не зайде затримка з ухваленням більших платень для цивільних урядовців. Сенат не ухвалював більших платень для військовиків, але Палата прийняла цей проєкт, і спільна Конгресова Конференція погодилася збільшити платні всім військовикам. Ця Конференція нараджувалася над військовими видатками в сумі 17.8 більйона дол.

ПРОПОНУЮТЬ ЗМЕНШИТИ ВИСОТУ ВІКУ, в якому молоді американці могли б бути покликувані до військової служби. Тепер обов'язує закон, згідно з яким всі юнаки у віці від 18-ох іо 26-ох років можуть бути покликані до служби у збройних силах країни. Голова Палатньої Комісії Збройних Сил конгресмен Мендел Ріверс заявив, що треба б знизити висоту віку, бо в ЗДА є велике число молоді, яке може служити у збройних силах країни, і тому можна б два-три річники вниз від 26-го року виключити від обов'язку служити при війську, якщо юнаки з цих річників не були покликані в перших роках після 18-го року. Тоді ці старші річники могли б певніше влаштовувати свою кар'єру, знаючи, що вони є вже поза обов'язковим віком військової служби.

ІНДЕКС ЦІН В ТРАВНІ ЗБІЛЬШИВСЯ на одну десяту одного відсотка, на багато менше в порівнянні з трьома попередніми місяцями, коли індекс цін збільшувався пересічно по п'ять десятих одного відсотка. Індекс цін в травні цього року становив 112.6 відсотка в порівнянні з пересічними цінами з 1957-1959 років, коли індекс виносив 100. Та про збільшення інфляції свідчить те, що від травня 1965-го року до цьогорічного травня індекс цін збільшився аж на 2.7 відсотка. В травні ц. р. не було більшого збільшення в індексі цін тому, що дещо подешевшали харчі, головним чином м'ясо. В червні ц. р. передбачають більше збільшення індексу цін на товари та за виконувану працю.

ОСКАРЖЕНО ДВОХ ЗЛОЧИНЦІВ, які добрі центові монети з 1964-го року штучно перемінювали на такі, що їх викарбовано з помилкою, і як такі продавали їх нумізматикам по 75 дол. за одну одноцентову монету так звану пені. Нумізматики дорого платять за ті монети, які викарбує монетарня з якою небудь помилкою. 52-річний Вілліям Шайнер і 47-річний Віктор Піжанейле вирішили трохи „пофіксувати" одноцентівки з 1964-го року і пустити їх на нумізматичний ринок, щоб любителі старих монет могли їх купувати, платячи за них доларами. Ці свої монети злочинці широко рекламували в нумізматичних виданнях та в деяких щоденниках. Вони арештовані, звільнені за кавцією.

У СВІТІ

ЗДА І СССР ПОГОДИЛИСЬ, щоб Комісія для мирного користування космічним простором зібралась у Женеві 12 липня ц. р. для виготовлення проєкту міжнародної конвенції про заборону використовування інших планет для військових цілей. Головою тієї Комісії Об'єднаних Націй є австрієць Курт Вальдгайм. Гадають, що на найближчій Генеральній Асамблеї ОН восени ц. р. буде схвалена така конвенція, що її давно вже пропонував президент Джансон.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" ЗАПЕРЕЧИЛИ, наче б СССР ставив за передумову міжнародного договору проти поширення атомової зброї — відкликання американських військ з Південного В'єтнаму. „Ізвєстія" ствердили, що хоч такого відкликання військ ЗДА з В'єтнаму СССР постійно домагається, проте це ніколи не було пов'язане з справою договору проти поширення атомової зброї. Західня преса—пишуть „Ізвєстія"—невірно інтерпретувала заяву речника СССР на Женевській конференції роззброєння, Александра Рощина.

РЕЧНИК БРИТАНІЇ НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ЗАЯВИВ, що Британія готова відкрити свою велику лябораторію для вибудовування атомової енергії в Бредвеллі в окрузі Ессекс для інспекції представниками Міжнародної Агенції Атомової Енергії з її осідком у Відні. ЗДА відкрили вже для такої самої інспекції дві свої атомові станиці. Совєтський Союз не піддав ніодного свого атомового реактора міжнародній інспекції та контролі.

ЗДА НЕ ДУМАЮТЬ ДАТИ ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ безпосередній доступ до атомової зброї — заявив секретар оборони Роберт МекНамара під час свого зізнання на сенатській Підкомісії. МекНамара ствердив, що на терені Атлантійського Союзу (НАТО) ніколи навіть не буде мови про західньо-німецьку контролю над атомовою зброєю. В останніх тижнях-місяцях, внаслідку кризи, що постала в НАТО у зв'язку з політикою Франції де Голля, 14 членських держав НАТО рішили взагалі відкласти проблему атомової зброї, поки не буде переведена реорганізація НАТО.

ПАПА ПАВЛО VI МАЄ ЗЛАГІДНИТИ СТАНОВИЩЕ Католицької Церкви щодо проблеми контролі народин — твердить преса. Спеціяльна, покликана Папою для цієї справи Комісія з 16-ох кардиналів під проводом кардинала Альфредо Оттавіяні, має в найближчому тижні предложити Папі висліди своїх студій і нарад, навівши суму опінії коло 60 духовних і світських фахівців. Комісія не подасть свого висновку, а тільки наведе головні аргументи „за" і „проти" лібералізації становища Церкви. Однак Папа — твердить преса — свідомий, що більшість поручає відхилитись від дотеперішнього дуже суворого негативного становища Церкви в цій справі.

Палатна Комісія підтримує плян Президента про перебудову міст

Вашингтон. — 22-го червня Палатна Підкомісія більшістю 7-ох до 3-ох голосів підтримала плян президента Джансона в справі перебудови і прикраси американських міст. Пляни Джансона має на цілі перебудувати американські міста так, щоб вони виглядали „як шедеври" і були зразком, як мають бути міста. Це рішення підкомісії уважається за велику перемогу Уряду, який п'ять місяців поза кулісами вів акцію за те, щоб Конгрес схвалив цей проєкт. Дехто з урядових кол уважав вже навіть, що цього року Конгрес не буде діяти в цій справі. Тепер є вигляди на те, що цей урядовий проєкт може бути ухвалений. Але в політичних колах нема такої певности, бо не знати, як поставиться до цього проєкту більшість Палати. Не знати також, як Сенат дивитиметься на цю програму, хоч тепер збільшилися вигляди на це, що обидві Палати Конгресу зможуть ще цього року прийняти цю урядову програму, яка є частиною великої урядової програми про так зване Велике Суспільство.

Летунство плянує ракету-велетня, яка проникала б ворожу оборону

Вашингтон. — З Департаменту Оборони повідомляють, що плянується випродукувати велетенську далекосяжну ракету, яка могла б проникати оборонні лінії ворога та везти з собою більшу скількість вибухового матеріялу в порівнянні з теперішніми ракетами. Ця нова ракета - велетень мала б продиратися навіть через найсильніші ворожі оборонні лінії ворога та одночасно везти на кілька разів більше бомб, ніж це можуть робити дотеперішні далекосяжні ракети. Плян продукції нової сильнішої ракети виник у зв'язку з тим, що СССР має тепер в пляні продукувати сильніші ракети та оборону зброю проти ракет. ЗДА хочуть і надалі мати перевагу в ракетній зброї, бо цим способом ця країна може свою перевагою втримувати мир у світі та відбирати СССР охоту починати атомову війну. Нова американська ракета має називатися ICM (Імпруд Кепебіліти Міссайл) і її засяг має виносити 7,000 миль. Її продукція має вимести коло 2.000 одного більйона долярів. Кожна нова ракета мала б мати і протиракетну зброю, щоб охоронятися проти атаків ворога. Перші нові ракети мали б бути готові десь коло 1971-72 років. Вже тепер почалися дослідні праці в цьому напрямку.

Ромні уважає війну у В'єтнамі помилкою уряду президента Джансона

Сінсіннеті, Огайо. — Мішиганський губернатор республіканець Джордж Ромні заявив на пресовій конференції, що війна у В'єтнамі — це помилка Уряду президента Джансона, який не повинен був вмішуватися у більшу наземну війну у В'єтнамі. На думку Ромні Уряд не знає, яким способом можна з успіхом закінчити цю війну, ані не має пляну, яким способом можна б за допомогою переговорів гоноровo вийти з цього зобов'язання яке взяли на себе ЗДА в цій частині Азії. Ромні твердив, що дотеперішня політика американського Уряду не вказує на те, щоб можна було в найближчому часі прийти до щасливого кінця у В'єтнамі. Ромні перебував в Сінсіннеті у зв'язку з конференцією середньо-західніх губернаторів. Ромні гадає, що помилкою Уряду є те, що війна у В'єтнамі перемінилася в дійсності у американську війну проти Північного В'єтнаму. Спочатку військовики домагалися, щоб ЗДА тільки допомагали Південному В'єтнамові, але тепер виявилося, що ця допомога пішла задалеко. На запити журналістів, чи Ромні думає в 1968-му році старатися про номінацію на кандидата на президента від Республіканської партії, Ромні не дав відповіді.

Президент не виключає можливости збільшити прибуткові податки

Вашингтон. — Президент Джансон заявив, що ніхто з членів Уряду тепер не може передбачити, чи в цьому році будуть збільшені податки. Президент заявив, що недавні заяви в цій справі секретарів торгівлі Джана Т. Коннора і скарбу Генрі Г. Фавлера були собі суперечні і були тільки особистими думками цих урядовців. Коннор казав на початку минулого тижня, що треба буде збільшити „драстична" зміна в економіці. Фавлер заявив у минулу п'ятницю, що справа збільшення подаків в цьому році ще не вирішена, бо Президент слідкує за збільшуванням економіки і за ростом інфляційного тиску. Становище Джансона ближче до заяви секретаря скарбу Фавлера який говорив про те, що проблема більших податків не вирішена, бо Уряд слідкує за економічними показниками збільшування економіки

Д-р Іван Скрипух зложив 500 долярів на Український Католицький Університет в Римі

В пожертвах на Український Католицький Університет в Римі українські лікарі на американсько - канадійському континенті дотепер визначилися не тільки як ініціятори збірок, але теж і як окремі жертводавці.

Ідучи на зустріч потребі Українського Наукового Центру в Римі, д-р Іван Скрипух лікар з Брентфорду, Онт., Канада, переслав на адресу Його Блаженства Верховного Архиєпископа, Кардинала Иосифа, пожертву в сумі 500 долярів.

В супровідному листі жертводавець висловив Його Блаженству щирі побажання для реалізації задуманого діла, бажаючи Йому

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Іван Скрипух

Президент де Ґолль вислав особистого листа до Го Чі Мінга

Французький президент Де Голль парадує в Москві. Приїхавши до Москви на 10-денні відвідини президент де Голль відбув поїздку по місті у відкритому автомобілі разом із совєтським прем'єром Косигіном (посередині) та президником Верховного Совєта, який вважається „президентом" СССР, Підгорним.

Москва. — Президент Франції Шарль де Голль, який перебуває тепер на відвідинах у СССР, вислав особистого листа до Го Чі Мінга, та невідомо, про що в листі пишеться. У розмові з амбасадором Північного В'єтнаму Нгуєном Ван Кінгом підчас спеціяльного прийняття де Голль сказав, що листа до Го Чі Міна передасть особистий висланник де Голля Жан Сейтені. Де Голль також повідомив, що він в осені відвідає Камбоджу. Камбоджа разом з В'єтнамом були частиною Індокитаю і належали до 1954 до Франції. Сподіються, що ця акція де Голля стоїть у зв'язку з розмовами французького президента з головними ватажками в Кремлі Підгорним, Брежневом, Косигіним і Громиком, що їх темою мала бути ситуація в Азії, головно у В'єтнамі. Підчас відвідин Московського Університету де Голль говорив про підписання нового договору про франко-совєтську технічну, наукову і дослідчу співпрацю. Договір підпишуть міністри закордонних справ Кув де Мюрвіль і Громико.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ЗНОВУ ВІДКИНУВ МИРОВУ ПРОПОЗИЦІЮ

Гонг Конг. — Північний В'єтнам відкинув останню мирову пропозицію президента Джансона, а саме, що ЗДА припинять летунські атаки проти Північного В'єтнаму, якщо той припинить висилання людей і зброї комуністичним партизанам в Південному В'єтнамі та погодиться засісти за конференційний стіл. Крім цього, північно-в'єтнамські комуністи дістали мирові пропозиції не тільки через американського амбасадора у Варшаві Гронуського, який стрічається періодично з тамошнім комуно-китайським амбасадором, як теж через канадійського дипломата Честера Роннінга, який три дні перебував у Ганої і там конферував з північно-в'єтнамським міністром закордонних справ Нгуєном Дю Тріґом. Роннінг вернувся вже до Оттави. Щоб дізнатися безпосередньо від нього про хід і вислід його подорожі, полетів до Оттави асистент державного секретаря для далекосхідних справ Вільям Банді. Він вернувся до Вашингтону, стврдивши, що в становищі Північного В'єтнаму нічого не змінилося.

Тим часом на Південно-китайському морі американські прибережні стежні човни перехопили довгий на 125 стіп тральник без назви й прапору, який віз великий транспорт зброї для комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі.

На політичному фронті у Південному В'єтнамі важливою подією було арештування лідера войовничого крила буддистів, монаха Тіч Трі Кванга; він перебував в невеличкому домі біля шпиталю в місті Гуе, де переводив голодівку. Його вивезли до Сайгону.

В Сайгоні військо зайняло терен буддистського Інституту для світських справ. Знайдено там і арештовано в'єтнамця, який в суботу мин. тижня вбив на вулиці поліціянта. Арештовано багатьох дезертирів, що скривалися в тому Інституті.

Москва проти „діялогу" лідерів із Західньої і Східньої Німеччини

Берлін. — 14 липня ц. р. посадник Західнього Берліну, Віллі Брандт, який водночас є головою Соціял-демократичної партії у Західній Німеччині і лідером тамошньої опозиції до уряду канцлера Людвіґа Ергарда, мав прибути разом із кількома іншими видатними соціял - демократичної партії до Хемніцу (тепер „Місто Маркса") у Східній Німеччині і стрінутися там із Вальтером Ульбріхтом та його прибічниками задля переведення публічної дискусії на тему з'єднання Німеччини. Швидко потім друга дія таких публічних дебат мала відбутися в Західній Німеччині у місті Ганновері. Західньо - німецький уряд видав спеціяльне розпорядження, за яким східньо - німецькі комуністи можуть свобідно прибути на тиждень до Західньої Німеччини. Однак східньо - німецькі комуністи не явилися на підготовчу нараду, що була визначена під кінець минулого тижня, а їхній орган „Ноєс Дойчлянд" розпочав — очевидно за наказом згори — кампанію проти запланованого „діялогу", закинувши Західній Німеччині, наче б вона хотіла використати ці зустрічі для організування „контр - революції" Західні кореспонденти в Берліні твердять, що це Москва наказала Ульбріхтові зірвати пляни отих зустрічей, прийшовши до переконання, що ті публічні дискусії вийдуть на шкоду Москві, здискредитувавши її, як фактичного окупанта східньої частини Німеччини з її 18 мільйонами мешканців.

Євген Сагаш обраний на Головного Команданта Українських Американських Ветеранів

Союзівка, Кергонксон. — В днях 17-19 червня ц.р. на цій оселі УНСоюзу відбулася 19-та Конвенція Українських Американських Ветеранів, у висліді якої вибрано Євгена Сагаша із 17-ої Станиці в Пассейку, Н.Дж. на головного команданта. До Головної Команди також були брані: Іван Сербенюк (Філядельфія) — старший заступник; Василь Дубець (Ню Йорк) — молодший заступник; Богдан Безкоровайний (Ню Йорк) — фінансовий старшина; Михайло Венгрин (Пассейк) — адютант; Андрій Мац (Пассейк) — суддя; Едвард Тенсер (Ню Йорк) — капелян; Геролд Бохонко (Ню Йорк) — літописець; Роман Беднарський (Філядельфія) — кватирмайстер; Стефан Шегда (Філядельфія) — старшина запомогової опіки. Конвенційний Комітет очолював Василь Дубець. 20-та Конвенція Українських Американських Ветеранів відбудеться у Філядельфії в 1967 році.

Українці взяли участь у фестивалю в Аделяїді

Аделяїда, Австралія. — Що два роки відбувається тут Фестиваль, в рямцях якого улаштовуються виставки та імпрези з різних ділянок культури і мистецтва. Цьогорічний фестиваль є вже четвертим з черги і, беручи під увагу його засяг і високий мистецький рівень, цей Фестиваль є одинокою такого рода „подією" в Австралії.

Участь українців в попередніх Фестивалях в Аделяїді була незначна. Хор і танцюристи звичайно виступали в збірних інтернаціональних концертах, які організувала Доброосусідська Рада. Хоч українські виступи були часто одними з найкращих, нас або мішали з литовцями в різних пресових звідомленнях, або не згадували зовсім.

Цього року участь українців у фестивалю була зазначена великим концертом в Народному Домі. Прекрасна декорація залі і сцени була виконана мистцем-маляром п. Т. Мисаком, а атракцією був виступ знаної солістки Таїси Тарас, піяністка К. Лєске і піяністки, яка вперше виступила на нашій сцені п-ні Мари Безайтіс. Решту програми виконали наші льокальні танцюристи і хор „Гомін" під диригентурою м-гра Й. Кліша. Виступ хору „Гомін" (чоловічий і мішаний) був найкращим і належав до передових точок програми цілого концерту.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПЛЯНУЄТЬСЯ СВІТОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ В КАНАДІ

Шербрук, Канада. — В першій половині червня відбулися в місцевому університеті з'їзди канадійських наукових установ і товариств, у тому Канадійської Асоціяції Славістів. У висліді нарад групи канадійських учених створено Організаційний Комітет Світового Університету, якого оформлення передбачено на 1967-ий рік — сторіччя Канади. До Екзекутиви Комітету ввійшов із українців проф.Я. Рудницький із Вінніпегу, а до академічної ради проф. В. Буйняк із Саскатуну, обидва учасники з'їздів у Шербруку.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. МАРІЇ ОВЧАРЕНКО

Доповідь проф. д-р Марії Овчаренко на тему „Гоголь і Осьмачка" відбудеться з рамени Філологічної Секції НТШ — в неділю, 26 червня о год. 4-ій після полудня в пансіоні „Ксеня" на „Кобзярівці" в Гантері, Н.Й. Конференцію відкриє проф. д-р В. Лев. Доповідь є призначена для ширшого загалу громадянства.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

П'ЮРАДА

Учень - одинадцятикласник В. Рівний з Одеси запитав редакцію „Молоді України" (число з 25 травня) як писати іспитовий твір з української літератури. На це йому відповіла у ширшій статті на сторінках часопису професорка, докторка педагогічних наук Тетяна Бугайко. Про патріотизм, наприклад, вона порадила учневі написати так, щоб провідною ниткою у творі був девіз: „Наш Дніпро річці Москві був братом, є — і вічно буде".

НІ В ТИН, НІ В ВОРОТА

На Миколаївщині, зокрема в околицях річки Інгулець, запровадують меліорацію — зрошення ланів. Але „техніка" така, що на Кам'янському Полі, Інгулецькій та Червонознам'янській зрошувальних системах мало не половина води з каналів не потрапляє на поля.

Але це ще не все, — розповідає кореспондент П. Бакулін у „Радянській Україні" з 25 травня, — втрачена вода з'єднується з підґрунтовими водами і заболочує землі, засолює вода.

НОВОСПЕЧЕНИЙ НОВОСПЕЧЕНІ ПИСЬМЕННИК

Видавництво „Молодь" у Києві видрукувало четверту книжку роману „Волинь". Автор цього роману Б. Харчук, дістав режимне завдання: показати в Західній Україні — як пише „Молодь України" з 24 травня — „боротьбу з бандерівськими бандами."

ЧЕРВОНІ КУТКИ НА ВИСОКИХ ПОЛОНИНАХ

З Косова, Івано-Франківської області, кореспондент „Радянської України" (ч. з 25 травня) пише: Заселені різнотрав'ям високогірні посовища - полонини. Колгоспи „Радянська Верховина", „Ленінським шляхом" та ім. XXIII партійного З'їзду вигнали сюди на гори овець та велику рогату худобу.

Подбали, каже кореспондент, і про пастухів, чи пак „тваринників": на кожній полонині — червоний куток.

ЗРІВНЯЛИСЯ З АЙФЕЛЕВОЮ ВЕЖЕЮ

У Москві телевізійна вежа досягла тристаметрової висоти, — тішить совєтських читачів „Радянська Україна" з 25 травня: вона зрівнялася із знаменитою паризькою Айфелевою вежою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Єдність ієрархії в недолі

Відомо, що в Польщі існує затяжний конфлікт між ієрархією Католицької Церкви, що її очолює кардинал Стефан Вишинський, і комуністичним режимом з Владиславом Гомулкою у проводі. Польський нарід завжди ставився до Росії, як до свого поневолювача, а постава совєтських військ на правому березі Висли під час повстання 1944 року, коли вони протягом місяця байдуже придивлялись руйнуванню Варшави та винищуванню її мешканців німцями — ту ненависть ще більше поглибила. Однак, поляки в масі здають собі справу з того, що в нинішній ситуації, з 20-ма совєтськими дивізіями на терені Східньої Німеччини та з кордоном Одри-Нісси, що його все ще не визнає Західня Німеччина, не може бути іншого режиму в Польщі, як тільки такий, що його хоче Москва. І тому вони толерують Гомулку, тим паче, що він не раз зумів протиставити натискові Москви проблиски національної опозиції.

Проте, польський нарід надзвичайно прив'язаний до своєї Церкви. І тому Польща — єдина комуністична країна, де влада побоюється проявляти свою ворожість до Церкви і релігії одвертим переслідуванням, а обмежується шиканами та холодною війною. Одним із виявів такої ворожнечі є намагання внести розкол в ряди духовенства і створити собі „льояльних католиків". Цій цілі служила організація „Пакс", яка дістала була монопольне право друкувати релігійні книжки, і цій цілі була присвячена стаття урядового „Жиця Варшави" з 8 червня ц. р., де „бунтареві" кардиналові Вишинському протиставлено нібито льояльного архиспископа з Вроцлава, Болеслава Комінка. Але спроба розсварити високих духовників і розпалити їхні персональні амбіції — не вдалася. Архиспископ Комінек заявив, що він негайно вислав листа до „Жиця Варшави", в якому ствердив, що згадана стаття „виявила повне незнання дійсности", і що вона пошкодила не тільки кардиналові Вишинському та архиспископові Комінкові, але й взаєминам між Церквою і державою, отож і самій державі. Очевидно, що „Жицє Варшави", орган польської компартії, того листа архиєпископа Комінка не вмістило. Названий архиспископ проголосив виразно з проповідниці, що в усіх справах він солідарний і одногідний з примасом Церкви в Польщі, кардиналом Вишинським.

Це — світлий приклад солідарности церковної ієрархії в часах, коли нарід зазнає важкої недолі. Пригадуємо, що колишній капелян польської армії єпископ Гавліна, прибувши до Америки, проповідував тут потребу збереження в Церкві польського національного духа, бо — казав він — Церква повинна бути найтривкішою фортецею спротиву асиміляції з чужонаціональним оточенням. Польська преса в ЗДА широко розреклямувала була той заклик високого духовника, який здавав собі справу з загрози, що процес асиміляції може проникнути і в церковні мури та в духовні ряди: тому він закликав навчати дітей молитов у польській, а не в англійській мові, виголошувати проповіді польською мовою, єднати релігійні вартості з національними.

Українці мають трагічний історичний досвід з поляками, як сусідами-імперіялістами. Поляки показали себе і за історичної і післяверсальської Польщі поганими політиками. Але вони надзвичайно сильні, солідарні, вперті в опозиції, — в здібності перетривати часи недолі і неволі. І це не є нечестю, а це є обов'язком вчитися добрих прикмет також від противників.

Потреба опозиції

Звертаючись до провідника другої партії в англійському парляменті, кожночасний прем'єр Англії уживає почесної форми: „достойний провідник опозиції її Королівської Величности". Цей реверанс на адресу опозиційної партії в демократичному парляменті не випадковий. Вся демократична система державного управління побудована на народоправстві, що його характеризує право на опозицію, право на іншу думку. Члени парляменту — це народні представники, вибрані народом у вільних виборах. Парлямент встановлює закони для держави більшістю голосів, більшість членів парляменту вирішує про склад уряду. Але ця більшість є під постійним обстрілом опозиції — це значить під постійною критикою. І чим речевіша і ефектовніша критика, тим вона вартісніша. Цю опозицію високо оцінює сама урядова партія, бо в опозиції заложене зерно, що може направити, ба навіть змінити уряд.

„Опозиція" означає різне відношення й пропозиції до того самого питання чи ствердження, різне щодо якости і кількости. В простій мові, в житті це означає, що одна справа, одна пропозиція може мати два чи й більше насвітлень і можливостей розв'язки. Тож і опозиція — це пошана для думки іншої людини, яка так само зацікавлена у розв'язці справи, лише має іншу пропозицію, як ту справу полагодити. Цю другу думку високо оцінюється в демократичних системах правління. В Англії провідник опозиції має державну платню, як і прем'єр, його шанують, як потенціяльного прем'єра. Те саме завважуємо і в інших демократичних державах.У ЗДА виразник теперішньої опозиції, республіканський сенатор Дірксен втішається загальною пошаною, до його думки прислухається сам Президент. Що більше, урядова партія хоче, щоб була сильна і розумна опозиція в країні. Ми пам'ятаємо, як затривожились демократи під час останніх президентських виборів, коли у Республіканській партії виявились деякі познаки розвалу.

Опозиція — це вища форма громадського і політичного життя, це ознака демократії. Опозиції не знають тоталітарні країни, і тому немає там народоправ'я. Місце для опозиції мусить бути і в нашому житті в усякій його ділянці. В кожній організації, в кожній клітині, як також у загальних народних установах і організаціях голос опозиції повинен бути співтворцем розумного і доцільного рішення. Це може діятись тільки тоді, як опозиція є на висоті, як її роля не обмежується тільки до критики для критики, але як вона співтворить, вважає себе співвідповідальною за рішення й опісля цим рішенням підпорядковується, якщо вони були винесені демократичною більшістю, без уваги на те, чи вони кому подобаються, чи ні. Очевидно, що в державних системах ця справа не натрапляє на більші труднощі, бо рішення парляментів чи урядів стають законами і уряд має екзекутивну владу ці закони здійснювати. Натомість в громадських установах треба великої суспільної дисципліни та громадського вироблення, щоб рішення більшости респектувати і здійснювати. Саме така опозиція є дуже на потребу в кожному суспільстві і в кожній громаді, що хоче вільно жити, творити і розвиватись.

Роман Рахманний

ЩОРІЧНИЙ НАУКОВИЙ ВНЕСОК УКРАЇНЦІВ

Шербрук, Канада. Не в докір іншим містам Канади, але як помітний факт занотовуємо спостереження: містечко Шербрук у франкомовній провінції Квебек є найгостиннішим містом серед усіх, які довелось нам відвідати при нагоді наукових з'їздів на території Канади. Не зважаючи на напруження між франкомовними і англомовними мешканцями, мешканці Шербруку, викладачі, адміністрація та студенти Шербруцького університету були особливо дружніми господарями для 36 науково - професійних об'єднань. Всі вони — за прикладом Канадійського Королівського Товариства — відбували свої щорічні з'їзди в тому університеті з 23 травня по 18 червня включно.

Триденна конференція славістів

Про ці з'їзди ми звітували нашим читачам щорічно з таких міст як Квебек, Монтреаль, Шарлоттавн чи Ванкувер. Цього року я прислухався нарадам трьох об'єднань: Канадійського Інституту Міжнародних Справ, Канадійського Комітету Всесвітнього Університету і Канадійського Об'єднання Славістів.

Канадійські славісти проводили свої триденні організаційні та наукові дебати під проводом уступаючого голови Об'єднання проф. В. О. Буйняка. За минулий рік Об'єднання під керівництвом цього активного українця добилося чималих організаційних та видавничих успіхів. Проведено практичні кроки в напрямі централізації міжуніверситетського обміну „Канада — Східня і Південно - Східня Европа" (Комітет під головуванням проф. Г. Г. Скіллінґа); проведено огляд бібліотечних фондів слов'янознавства (Комітет під головуванням Ц. М. Суховерського); розвинуто журнал Об'єднання „Кенедієн Славонік Пейперс" до тієї міри, що тепер плянується видавати його, як квартальну публікацію.

Проф. В. О. Буйняк не перший українець на посту голови Канадійського Об'єднання Славістів з такими визначними успіхами. Серед його попередників є такі піонери славістики в Канаді, як д-р В. Кисілевський, проф. К. Біда, проф. Я. Рудницький, проф. Б. Боцюрків. Кожний з них додав свій конструктивний внесок у розвиток Об'єднання Славістів у Канаді і таким чином зміцнив теж українську наукову позицію на тій ділянці.

У цьогорічній програмі з'їзду канадійських славістів виступали доповідачами: уступаючий голова В. О. Буйняк, який читав доповідь на тему совєтської російської літератури (порівняння героїв повістей Фурманова і Гемінґвея); проф. Яр. Рудницький — на тему клясифікації культурних здобутків канадійських слов'ян у мішаному суспільстві; доповідь Р. Климаша про зразки канадійсько - українського фолкльору доповнювала теоретичні завваження члена Королівської Комісії в питаннях двох мов і культур. Прочитано також доповідь проф. К. Біди на тему „Шекспір в українській літературі". Д-р Роман Олійник читав доповідь на тему становища українських і російських інтелектуалів під цензурним тиском режиму царя Миколи І. (На прикладі цензурних митарств П. Куліша доповідач показав схожість тогочасної ситуації інтелектуалів з теперішнім становищем в СССР: українські та російські інтелектуали терпіли від цензурних утисків майже однаковою мірою, але марксистські критики чомусь добачають ці утиски лише у відношенні до таких росіян, як О. Пушкін, натомість люто атакують П. Куліша за його „аристократизм", „реакційність" та „буржуазний націоналізм").

Панель бібліотекарів

Всі доповіді українських доповідачів викликали глибоке зацікавлення і широку дискусію різнонаціональних учасників славістичного з'їзду: поляків, росіян, німців, сербів, болгар чи т. зв. англійців (осіб британського походження). Однак, мабуть найважливішим внеском українців на тому з'їзді була панельна дискусія бібліотекарів під проводом Ц. М. Суховерського. Членами панелю були два українці та один поляк. Василь Сірський з університету Вотерлу подав до відома практичні заходи тамтешньої бібліотеки в клясифікуванні славістичних книг. М. Сосновський з Карлтонського університету з'ясував викладачам славістики різні питання побільшування книжкових фондів у галузі славістики. Зате Василь Верига з Торонтського університету прочитав свою ґрунтовно опрацьовану доповідь про недоліки системи клясифікування слов'янознавчих книг у Конгресовій Бібліотеці (Вашингтон).

Ця система зберігає ще й досі, з тридцятих років, звужені рамки клясифікування слов'янознавчих книг. Із-за тогочасних помилок трапляються курйози у визначуванні географічних назв чи приналежности деяких міст і районів Східньої Европи. Книги про українські, польські чи білоруські міста зараховується до „російського відділу", як і ці міста трактується немов відвічно російські. Не зважаючи на існування 15 совєтських республік, бібліотека далі трактує СССР лише як Росію, тому насправді в бібліотечній клясифікації існує „дві Росії: одна з них це РСФСР, а друга — СССР". Так чи інакше, шириться баламутство серед викладачів і студентів, утруднюється роботу бібліотекарям, дослідникам, читачам.

Присутні на сесії викладачі різних слов'янознавчих дисциплін у канадійських університетах одностайно схвалили резолюцію: покликати до життя комітет під головуванням бібліотекаря В. Вериги з Торонта з метою опрацювати меморіял до Конґресової Бібліотеки і Американського Об'єднання Бібліотекарів. У меморіялі слід з'ясувати недоліки теперішньої клясифікації слов'янознавчих книг, які суперечать дійсному станові в Східній, Центральній та Південно - Східній Европі (і Азії), а зокрема вдаряють по таких народах, як українці та білоруси.

Це — важливий крок вперед у виправленні кривди, яку несвідомо заподіяно тим народам. Сподіваємося, що українські бібліотекарі в ЗДА підтримають ці заходи, ініційовані українськими бібліотекарями на славістичному з'їзді в Шербруці, Канада.

Український аспект

Ясно, що на цьому з'їзді виголошували свої доповіді також славісти інших національностей. Були теми мовознавчого і літературного характеру, обговорено питання історичні, міжнародних стосунків та філософські. Польські науковці зосередили свою увагу на питаннях 1000-ліття польської держави та християнства в Польщі. З усіх цих доповідей не можна поминути мовчанням одної: доповіді проф. М. Гергелєвіча з Пенсильвенського університету на тему перекладів творчости Г. Сєнкевіча в ЗДА, виголошеної на щорічному бенкеті Об'єднання. Доповідач потрактував свою тему з суворою об'єктивністю, виголосив її щиро і з певною дозою гумору. Цікаво звучала його знахідка: він цитував слова Г. Сєнкевіча з його статті в американському журналі про ролю українців у Східній Европі. Отож Сєнкевіч твердив, що українці — а не поляки чи інший народ — є і будуть мостом, який з'єднає Схід і Захід.

Якщо взяти на увагу повість Сєнкевіча „Вогнем і мечем", написану для „підбадьорення" земляків, тоді ці слова звучать справді сенсаційно. Вони справили помітне враження на всіх учасників славістичного з'їзду в Канаді. Таким чином проф. Гергелєвіч кинув промінь світла теж на українське питання, яке промовчується і обминається пляново.

ПОЕТОВА ДОЛЯ

Миколі Щербакові присвячую

Де ти його вже не водила,
Жалю не мавши і чуття...
Але яка ж то, доле, сила
Тримає зранене життя?

Де ти його не забирала
Із хати рідної й села,
І важко-важко так карала,
І на край світу завела...

Але ти мусиш, доле, знати —
Чи ти грози чи не грози:
Поет завжди буде писати,
Про Україну нам співати,
Хоч і на місяць завези!

М. МАТУЛА
Травень 1966

Віктор Приходько

ДО 50-ЛІТТЯ ПОСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Перед нами дата великого історичного значення, а саме — 50-ліття з часу постання української національної держави — Української Народної Республіки. Подія в житті нашого народу справді історична, що про неї вже написано і ще буде написано великі томи праць. Бо те, що сталося в часі великої революції на Сході Европи в 1917 році, і те, що у зв'язку з цією подією пережив наш 40-мільйоновий народ протягом цього довгого півстоліття, на сотки літ закарбовано в душі нашого народу, на його фізичній субстанції. А ще далеко не кінець — рано чи пізно, десь певно не в далекому часі доведеться переживати нашому народові нові глибокі події, до яких повинен він готуватися.

Не дивно, що у зв'язку з цією визначною датою тут і там постають різні проєкти відзначення її чи то у формі спеціяльних виступів та академій, чи у пляні многотомових джерельних історичних праць (УККА), чи у мистецьких творах.

Припускаємо, що з наближенням 1967 року постануть ще й інші проєкти у формі певних пам'ятників чи будов, що мають зафіксувати велику добу.

У зв'язку з цим відважуємося висунути одну ідею, яка далеко не претендує на новизну та оригінальність, ідею, яка потенціяльно давно стоїть в тих чи інших плянах різних наших установ, організацій та інституцій.

Це ідея — Всенародного Національного Датку

Ідея, що досі ніяк не осягла своєї реалізації — і то хоч би в мінімальному наближенні до всенародности. Що це так — вказують числа та підрахунки, які тут і там з'являються в пресі. Ці підрахунки, правда, далеко не претендують на точність, але все ж яскраво ілюструють стан речей. Отже, коли йдеться про жертвенність нашого народу, тобто всієї нашої еміґрації у вільному світі на культурно-національно - політичні потреби, то тут фігурують такі числа: всієї працездатної української еміґрації по всіх країнах вільного світу нараховуємо приблизно один мільйон. З того, на підставі звітів та інформацій, відомо, що головні наші українські організації, як УККА, КУК, УНРада та деякі менші, збирають разом річно приблизно 150 тисяч долярів. Коли взяти на увагу, що датки жертвенних осіб коливаються в межах 5-10 долярів, то треба прийняти, що всіх жертводавців на всі наші культурно - національно - політичні потреби маємо 20 тисяч осіб. Двадцять тисяч осіб на мільйонову масу людей — який це відсоток? — Отже, це 2 відсотки! Себто з кожних 100 працездатних і працюючих українців жертвують на національні потреби тільки 2, решта — 98 осіб — в цих пожертвах участи не беруть.

Чи це нормальний стан? Безперечно, ненормальний, більше того — жалюгідний!

І ось, з нагоди великої національної дати, мусимо звернути на цю обставину спеціяльну увагу. На ювілейних відзначеннях будемо говорити про героїзм наших армій, про лицарську поставу діячів нашої науки, літератури й мистецтва, про терпіння нашого народу, але одночасно мусітимемо згадати й про недоліки в нашій боротьбі.

Але радше про них не говорити. Лише вже тепер, ще в дорозі до ювілею, повзяти загальну і тверду постанову, що з нагоди історичної дати всі українці у вільному світі, вся українська еміґрація бере участь у жертвенності на українську справу.

При цім треба підкреслити, що в справі загального оподаткування йдеться не тільки про момент фінансовий, але в не меншій мірі також про момент ідейний та національно - виховний.

Вище ми зазначили, що на 100 українців у вільному світі — 98 не беруть участи в загальній національній жертвенності. (Тут не торкаємось пожертв на наші церкви та на допомогу потребуючим родичам). Де причина цього? Не лише в скупості та байдужності, але також у недоліках національного виховання наших мас.

Розкидані по світах, далеко від України, якої зчаста не бачили і не знають, ці наші люди також не знають про всі ті радісні, а також і сумні та трагічні події, що відбулися протягом останнього 50-ліття на нашій Батьківщині. Не знають про національне відродження українського народу, незнають докладно про історичний факт постання Української Держави, про її військо, про збройну боротьбу і про ввесь той комплекс подій, акцій та змагань, внаслідок яких Україна увійшла, як член і чинник, до світової історії.

Все це — події величного, радісного та будуючого значення. Але, поруч з тим, наші маси не знають докладно і про ті глибоко - трагічні події, які пережив наш народ протягом останнього півстоліття: не знають докладно про ворожу окупацію України, про страшний політично - господарський режим, під яким живе наш народ, про великий штучний голод в Україні, про переслідування українських, Православної та Греко - Католицької, Церков, про руйнування споконвічних святинь України, як Михайлівський монастир, Києво - Печерська Лавра і т. д.

Отже, в підготові до відзначування півстолітньої дати, наші керівні установи, інституції та чинники по всіх країнах нашого розселення мусять намітити цілу програму освідомної акції, з якою піти до тих найдальших і глухих кутків, де мешкають наші люди, — люди, що відірвані і відрізані від наших культурних осередків і здані на денаціоналізацію і забуття.

Тільки після такої великої, глибокої і масової акції, з допомогою преси, брошур, летючок, мистецьких листівок, настінних образів і ін., можна буде сподіватись широкої участи наших людей в загальнонаціональному житті, можна буде очікувати перелому в ідейному та практичному наставленні наших мас.

Не торкаємось тут самої техніки та деталів організації цієї всенародної акції і, як вислід її, всенародного оподаткування. Уважаємо, що з'їзд головних організацій з країн нашого розселення без особливих труднощів вирішить цю справу, а українське суспільство в своїй масі прихильно вустріне всенародний даток, як реформу великого національного засягу.

А тоді, і тільки тоді, стануть реальними ті проєкти ювілейних відзначень, з якими виступають наші установи, організації та окремі особи.

„ХАРАЛУЖНІ МЕЧІ"

Давно - давно опубліковано „Слово про Ігорів похід" — найвидатніший твір староукраїнської літератури. За цей час і в Україні, і за кордоном з'явилися сотні досліджень про славний твір, про цю українську історичну пам'ятку. І все ж у „Слові" є й досі незрозумілі, або, як кажуть, „темні місця".

Вояки князя Ігоря, вирушаючи в похід проти половців, були озброєні, як зазначає автор „Слова", „харалужними мечами і списами". Де цю зброю виготовлялося? Одні дослідники схильні бачити в назві „харалужні" натяк на те, що зброя була привезена із Західньої Европи. Інші роблять протилежний висновок: зброя явно місцевого, українського походження.

І ось тепер висловлено нову думку: Ігореву зброю кувалося в Україні! Як подає пресова агенція „Карпати", автори цієї думки — львівські дослідники — науковий працівник історичного музею Михайло Савка та науковий працівник катедри геології Львівського університету Ярослав Тимчишин.

Мовники та історики, говорять вони, "не звернули належної уваги на топоніміку, тобто на географічні назви давніх селищ української землі. На Рівенщині є село Харалуг. У цій околиці знаходяться високоякісні болотняні руди, і в минулому там були сприятливі передумови для виробництва заліза і криці. На це вказують знахідки шлаків з різних часів, керамічні прилади для витоплювання заліза і сліди старовинних штолень, що тягнуться довгою смугою аж до села Даничева.

Цікаво, що недалеко Харалуг знаходиться село, що має своєрідну назву — Залізниця. Це, очевидно, було село, яке виникло на базі виробництва заліза ще тоді, коли кувалося „списи і мечі харалужні", оспівані в „Слові про Ігорів похід".

Матеріяли археологічних досліджень дають підставу думати, що в X-XIII століттях в Україні існувало кілька осередків виробництва зброї. Одним з них був Харалуг.

М. Щ.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(19)

У Дрогобичі Франко пізнав міське життя, не так залежне від природи, як життя на селі. Тут важливими були: щотижневий торг у понеділок і роковий ярмарок на Святої Трійці. В столярні робили скрині, які треба було малювати, і Іван Франко навчився цієї справи від „цьоці" Кошицької і навіть перевищив її.

„З якою радістю ходив я з пензлем довкола скрині, держав у руці глечика з фарбою! З якими гордощами мазюкав я на взір цьоциних такі „ружі", що аж сама цьоця бралася за голову, а челядники прибігали від варстату, оглядали мої малятури і аж лягали зо сміху! А проте скрині з моїми малятурами мали щастя: задля незвичайних мальовил їх купували радше, і я готов був статися повагою в фаху малювання скринь, якби доля не призначила мене до іншого мазювання. Чоловік а постеріорі, оглядаючи круті шляхи та дивовижні серпентини свого життя, знехотя починає потроху хилитися до фаталізму" (II, 145).

„Дрогобич був містом, багатим на неґативні прикмети"

Ми вже дещо пізнали Дрогобич, але не вадить ближче йому приглянутись, бож у ньому прожив Іван Франко повних десять років і вийшов із нього 19-літнім юнаком до Львова, де два роки пізніше попав у тюрму як небезпечна для австрійської монархії людина.

„В часі моїх гімназіяльних студій, — пише І. Франко, — Дрогобич був містом дуже багатим на неґативні прикмети. Почислити, чого там не було — вийде довгий реєстр. Не було ані одної порядної кав'ярні, ані реставрації, ані одної публічної бібліотеки, ані одного освітнього товариства, ані одного зібрання чи то з політичною чи з освітньою метою. Не було майже нічого того, що характеризує хоч на половину европейське місто. Не було навіть води, крім домашньої солоної, якої сторонні люди не могли пити. Більшість вулиць без тротуарів та без освітлення, а широко розкинені передмістя, особливо Задвірне, Завізне та Війтівська Гора були собі прості села з солом'яними стріхами, огорожені плотами, з захованням зовсім сільського характеру. Залізницю з Дрогобича до Стрия побудовано, коли я був у семій гімназійній клясі (1873-1874); до того часу Дрогобич був собі „вільним королівським містом", вільним не зважаючи на свою нормальну школу та гімназію, від усього, що пахло цивілізацією та інтенсивнішим духовним життям" (II, ст. 192-193).

Більшість учителів „забувала про всякі наукові інтереси і розпивалася, пересиджуючи дні й ночі в одинокім християнськім склепі Баєра з колоніяльними товарами та з „кімнатою до снідань". Не пили два вчителі — брати Турчинські (поляки), д-р Антоневич, Ів. Верхратський і обидва катехити: український о. Торонський і латинський кс. Дронжек".

Учні наслідували своїх виховників і влаштовували пиятики, які, проте, були „рідші та приличніші від професорських". Очевидно, що „товариського духового життя між учнями, якихось спільних духових інтересів майже не було". Учні читали дуже мало, бо й не було що. Бібліотеку мав один із згаданих учителів — Юлій Турчинський, але він позичав книжки тільки довіреним учням-полякам. Газет не читали, і першою газетою в руках Франка був студентський орган „Друг" зі Львова, який почав виходити в 1874 році. В ньому Франко надрукував свої перші твори. Мав книжки і проф. Ів. Верхратський, який позичав їх Франкові, але цього було замало для юнака, що бажав усе пізнати. І тому Іван Франко вже в п'ятій клясі гімназії почав збирати власну бібліотеку, яка дійшла до 500 томів.

(Далі буде)

Боффало, Н. Й.

ДВІ ІМПРЕЗИ

Наша громада, за почином місцевої екзекутиви УККА, вшанувала пам'ять героїв 5-го червня в залі „Дніпра". Пан Ігор Чмола говорив про значення деяких постатей з історії України, починаючи добою козаччини, а кінчаючи сучасністю, які склали своє життя на жертвеннику Батьківщини. Зокрема відзначив доповідач постать Головного Отамана Симона Петлюри, портрет якого увінчаний квітами, виднів на сцені. П. Гр. Козак поділився спогадом про зустріч з Симоном Петлюрою у 1918 р., коли то доповідачеві, що був тоді студентом духовної семінарії в Києві, запали глибоко в пам'ять слова С. Петлюри про потребу посильної праці молоді для відбудови української Держави. Пов'язані ідейно зі святом і добре виконані чотири пісні чоловічого хору „Вурлаки" під проводом Ю. Лаврівського, два бодрі марші відограні духовою оркестрою ЮСУМА під керуванням капельника М. Петришина, хоровий спів ЮСУМА (дириґентка Х. Була) та монтаж віршів Богдана Лепкого, присвячених борцям, у виконанні трьох пластунок (Р. Волинець, А. Ткачук і Г. Царик) на тлі хору за сценою та чарівного краєвиду зі стрілецькою могилою (оформлення Маріяна Борачка) доповнили добре виконану програму свята.

Фільм „від Митрополита Андрея — до Кардинала Иосифа", фільмової продукції Ярослава Кулинича висвітлено в залі „Дніпра" 4-го червня. Публіки прийшло мало, не знаю, чи винна цьому слаба реклама, чи люди не мають довір'я до українських фільмів, бо вже не раз розчарувалися ними. Фільм про обох наших визначних Владик цікавий тематикою, картини виразні і добре виконані, і фільм сповнив би своє завдання, коли б не „але".

Сидиш, бачиш картини, що пересуваються перед очима, чуєш говорений коментар, чуєш спів релігійних пісень якогось невидного хору, але ані коментар, ані спів не пов'язані з картинами. Не мають зв'язку з темою фільму картини з похорону сл. п. генерала М. Тарнавського, але хай би вже, тільки треба ті картини пояснити, сказати, що це за люди несуть численні вінці, назвати хоч деякі визначні особи в тому похоронному поході, а коментатор говорить про зовсім інші справи.

Треба дати пояснення до картин з побуту Митрополита Андрія на пластовій оселі (принайменше я так розумів, що це пластова оселя в Карпатах), бо ж теперішні глядачі, у великій більшості тих часів не знають. У другій частині фільму коментатор називає імена різних кардиналів чи інших визначних осіб, але з фільму не можна їх відгадати, бо слова не синхронізовані з картинами. Не знаю, чи потрібно висвітлювати два рази ідентичні картини св. Літургії, яку служив Кардинал Йосип, або студентів богосл. семінарії при обіді. Глядач хоче побачити якнайбільше маркантних картин, і їх можна було дати більше, полишаючи другорядні. Та найважніше текст до картин. Якщо не можна синхронізувати говореного тексту з висвітлюваними картинами, тоді краще поставити перед екраном, на залі, людину, яка давала б пояснення до подій на фільмовій стрічці. Шкода, щоб велика праця продуцента і гроші вкладені у виконання фільму не дали глядачеві того вдоволення, яке вони могли б дати.

О. З.

ДО НАУКОВОГО З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

У доповнені до звіту про з'їзд наших лікарів в Шикаґо, що був поміщений в „Свободі" з 1-го червня ц.р., слід згадати, що:

При відкритті з'їзду, 28-го травня співав Хор Сурма з Шикаґо — а не Трембіта, як було помилково подано в звіті.

Хор відспівав: „Ґаудеамус іґітур" — Ліста; „Олаф Тріґвесон" — Райсіґера; „Ой у полі пшениченька" — Кошиця, і „Вител(и)али орли" — Стеценка.

Н. Н.

Розмова з майстром у Гантері

Користаючи з перебування у Гантері в будний день, їдемо, щоб зблизька оглянути дерев'яну гуцульську церковцю. Вже здалека чуємо удари молотків, чи сокир, але при церкві нікого не бачимо. Аж згодом завважуємо, що клекіт молотків йде не від церкви, але від нової високої дзвіниці, яку побивають ґонтом. Підходимо ближче, старим звичаєм кличемо „дай, Боже, щастя" й просимо дозволу оглянути будову.

Бачимо, що спосіб будови, в'язання, „замки", зарізи, кріплення, — докладно такі самі, як в Україні при дерев'яних будовах „без цвяхів". Здивовані, питаємо за майстром. Він кидає роботу й сходить драбиною з даху. Знайомимося і розмовляємо.

Будівничий, Юрій Костів, 54 роки, родом з Вижлова, стрийського повіту, син бідних селян, скінчив народну школу, але на продовження освіти грошей не стало.

Вже змалку Юрій любив столярське й теслярське ремесло й вчився його при кожній нагоді. Ще малим хлопцем, пасучи худобу, зробив модель бойківської хати так вдатно, що її узяли до Музею Бойківщини в Самборі, а Юрієві, на відкриттю музею, дали першу нагороду.

Як було йому 18 років, Юрій прилучився до майстрів-теслів з села Цінева, повіт Долина й будував з ними, по цілій Галичині, церкви, школи, а то й приватні дерев'яні будови. Згодом робив вже самостійно, як столяр і будівничий, аж до самої війни. А потім довелося кидати все й іти геть з України. Від 1950 р. Юрій Костів і його родина в Америці. Тут столярує по фабриках.

У березні 1962 розпочав будувати гантерську церковцю (за заг. плянами арх. І. Жуковського) точно за зразками дерев'яного будівництва Карпат. Зовнішню будову закінчив у жовтні 1962, а влітку 1963 викінчив її з середини.

— „Але на тому не стало — додає майстер, — щороку чепуримо ми нашу церковцю, усе щось додамо. А цього року, ось бачите, вже кінчимо й дзвіницю, щоби готова була, як приїде Владика посвятити її на святого Івана".

Сам будівничий живе в Ню Йорку, але в Гантері має хату і тут цілий рік живе його тесть, п. Щур, скарбник церковного комітету.

У липні ц. р. п. Ю. Костів зачинає будувати дерев'яну церкву на оселі Робітничого Союзу в Глен Спей, Н. Й. за плянами інж. арх. А. Осадци. Це буде другий зразок української дерев'яної архітектури, виведений досвідченим майстром.

А. М. Мілянич

Шикаґо, Ілл.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ОСЕРЕДКУ СУМА

Школа Українознавства обсягом своєї діяльности та якістю виховно - навчальної праці зайняла першу лінію фронту боротьби за душу української молоді. Громадськість однозгідна в цьому, що без школи українознавства не можливе здійснення нашої виховної мети, збереження молодого покоління для культури й потреб поневоленої Батьківщини.

СУМА, що є одинокою українською — виховною організацією на Середньому Півдні Шикаґо, зрозуміла, що та дітвора й молодь мусять для осягнення повищої цілі знати свою рідну мову, пісні, звичаї, історію, географію і культуру свого народу. Щоб осягнути цю ціль стараннями сл. п. інсп. В. Данилишина та членів управи СУМА зорганізовано в 1957 році Суботню Школу Українознавства, якої спонзором стала Управа ім. полк. Ів. Богуна. Директором цієї школи погодився бути професор Е. Сидорович.

Педагогічний нагляд над школою обняла Учительська Громада, а з хвилею зорганізовання Шкільної Ради при УККА, інспектор Іван Білоус з Дітройту. Матеріяльними справами завідував Батьківський Ком. що складається з членів Осер. СУМА. Приміщення дістала школа в Парохіяльній Школі за невеликою оплатою.

До школи вписалося 50 дітей, з яких п. Сидорович утворив 4 кл. В 1959. р. дирекrécтуру школи обняв п. Н. С. Орищук, школа мала тоді вже 6 кляс. В 1961-62 р. директором школи став п. М. Ременюк, який провадить школу до-сьогодні, яка має вже 8-му клясу та 5 учителів. Цього року школа випускає 4-ий раз учнів, що закінчують 8-му клясу, так звані „випускники", які в більшості переходять на трирічні вищі курси Школи Українознавства Учительської Громади при Церкві о. Николая на півночі. Маємо вже і матурантів, які покінчили вповні Школу Українознавства як: Софія Кучер, Дарія Маланчук, Ярослава Папушкевич і Марія Бурбан. Маємо надію, що наші випускники і матуранти займуть провідну ролю в наших молодечих організаціях.

Учителі школи при співпраці Осередку СУМА, та Батьківського Комітету улаштовують щороку силами шкільної дітвори різні імпрези. Завданням Школи Українознавства тут, в Америці, є захоронити нашу молодь від шкідливих впливів і дати їй національне виховання.

Н. Н.

Ґрадуація і весілля футболіста „Чорноморської Січі"

Роман і Оксана Сольчаники

4-го червня, відбулося весілля Футболіста „Ч. Січі", члена 214 Відділу УНСоюзу, п. Романа Сольчаника з панною Оксаною Маланчук. Найчисленнішу групу серед 150 гостей становили члени і спортовці „Ч. Січі", що треба завдячувати великій популярності батьків молодого Романа, а головно п. Богдана Сольчаника, який на протязі багатьох минулих років є активним спортовим діячем - членом Управи УСТ „Ч. Січ" і головою 214 Відділу УНС при цьому Т-ві.

Пан Б. Сольчаник жертвенно працює для української молоді, для якої присвячує багато часу й енергії. Пан Сольчаник може бути золотим прикладом для більшості наших „батьків народу", які часто дискутують питання „де наша молодь"?, але насправді мало цікавляться існуючими молодечими організаціями і їх проблематикою. Саме тому приємно було подивляти сина цієї патріотичної родини, на їх найбільшому родинному святі-весіллі.

Молодий Роман народжений в часі виїзду батьків на еміграцію недалеко м. Ужка на Закарпатті. Виростав на початку в Австрії, а пізніше в ЗДА, в Нюарку, де почав науку від Української Парафіяльної Школи і дійшов до стейтового університет Рутґерс. Напередодні весілля „січовик" Роман закінчив згаданий університет, де здобув ступінь „бакалавра" вільних наук. В наступному році Роман продовжатиме студії в Нюйоркському університеті, де має намір зробити докторат з історії.

Молода пані Оксана продовжує науку в Сіті Каледж і рівночасно працює як асистентка у відомому видавництві „МкМілен Паблішинг Компані" в Ню Йорку.

Молодят звінчав о. Засідіда в Українській Католицькій Церкві св. Юра в Ню Йорку. Господарем весілля був п. М. Галів, який представив гостям молоду пару, та згадав про батьків (батьки молодої уже не живуть), які виховали гідних наслідників. Промовляли теж панове: Воробець і Підлуський - голова УСТ „Ч. Січ".

Дружбами були: І. Савицький, Д. Спадофіно і М. Катинський а дружками: Л: Ермаліно, М. Шалей і Гаймгартнер.

Молодятам п-ву Сольчаникам бажаємо багато щастя на новій дорозі життя.

О. Твардовський

Д-р Іван Скрипух зложив 500 долярів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

діждатись якнайскоріше радісного дня — інавгурації Українського Університету ім. св. Климентія, який попри свою основну мету — бути науковим світлом поза рідними землями для потреб нашого народу, — стане теж вікопомним свідком неймовірної появи нашого Первоієрарха на Ватиканському Соборі.

Д-р І. Скрипух належить до тієї молодшої ґенерації наших лікарів, які прибули до Канади після другої світової війни, щоб у нових обставинах від початку починати своє родинне і професійне життя.

Після деяких початкових життєвих труднощів, яких доля не скупила нікому в той час і після нострифікації на університеті в Лондоні, Онт., свого докторату медицини, який він осягнув перед виїздом до Канади в Німеччині, д-р Скрипух замешкує з родиною у Брентфорді, де веде свою лікарську практику.

До громадських потреб д-р Скрипух є все вирозумілий і щирий. Є активним членом Т-ва Українських Лікарів Америки й Канади і на його з'їздах та імпрезах все з'являється зі своєю дружиною Лідією, хочби вони відбувались дуже далеко. Є теж членом Укр. Кат. парохії в Брентфорді і в її потребах дотепер відзивався щедрими пожертвами, які нераз вимагали і більших грошових сум.

Тому й до справи Українського Університету в Римі д-р Скрипух відозвався своєю пожертвою з повною громадською свідомістю і з душевно щирою частавою.

У професійній його праці в Брентфорді життя відкрило йому щедрі горизонти, які однак, нераз, мусів д-р Скрипух схоплювати своєю відповідальною працею.

В Брентфорді д-р Скрипух проживає зі своєю родиною: дружиною Лідією, двома синами та мамою-тещею, пані Михайлиною Кравчук.

Н. Н.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в середу, 22-го червня 1966 року упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. ВАСИЛЬ ЧЕРНЯВСЬКИЙ

на 74-му році життя

народжений в Збаражі к. Тернополя, б. директор Українбанку, діяльний кооператор у всіх товариствах в Краю і на еміграції.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 24 червня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Burhadz McNerney, Passaic, N.J.. Відвідувати можна від год. 3-5 і від 6-8-ої в п'ятницю.

ПОХОРОН в суботу, 25-го червня 1966 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ОСИПА
донька — БОГДАНА ОВЕН з мужем
внуки — ҐЕРАЛД, ДАНА

Прибиті горем ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю 19-го червня 1966 р., на 70-му році життя помер по довгій і важкій недузі, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. ПЕТРО ВЕПРИК

сеньйор українського пластового руху від 1911 року та колишній УСС — учасник Українських Визвольних Змагань.

Похорони відбулися в середу, дня 22-го червня 1966 р. з церкви св. о. Николая в Торонті.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Дружина — ПАВЛИНА
Донька — БОГДАННА і зять ІГОР ВЕЛИГОРСЬКИЙ
Внуки — ХРИСТИНА і МАРТА

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

св. п. МИХАЙЛА ҐАЛІБЕЯ

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 26-го червня 1966 року
о год. 9-ій рано
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
(в каплиці)

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. о. ПЕТРА СМИКА

складаємо 20.00 долярів на Український Католицький Університет в Римі.

Опечаленій Родині, на руки о. Богдана Смика, складаємо вислови щирого співчуття.

Ганна Д. РАТИЧ
Д-р Олег і д-р Іванна РАТИЧІ

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Приятеля

бл. п. Михайла Даниловича Лисого

складаємо 50.00 долярів на Українську Православну Церкву-Пам'ятник в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Шановній Родині та Друзям — висловлюємо глибоке співчуття.

Родина ГАЙДУЧЕНКО

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що по довгій і тяжкій недузі відійшла від нас у Вічність у вівторок, 21-го червня 1966 р. заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ та СЕСТРА

бл. п. МАРІЯ ЯРОСЛАВА зі САЙОВСЬКИХ ЗАХАРЧУК

проживши 52 роки

Тлінні Останки Покійної находяться в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Е. 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПАНАХИДА відправиться у четвер, 23-го червня 1966 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в п'ятницю, 24-го червня 1966 р. о год. 9-ій ранку до української католицької церкви св. Юра, відтак на цвинтар Mt. Olivet, Маспет, Н. Й.

Горем прибиті:
муж — ВАСИЛЬ
сини — ЮРІЙ і АНДРІЙ
та сестра — РОМАНА в Польщі

Катерина Хомяк з дому ФЕДЕРЧУК

померла у вівторок, 21-го червня 1966 в Гемелтон, Онт., на 59-му році життя, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, після важкої недуги.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 24-го червня 1966 р. о год. 9:30 рано з Р. Х. Dermody Funeral Home, 7 East Ave., So. Hamilton, до церкви св. о. Николая, 1888 Barton St. E.

ОЛЕКСАНДЕР ХОМЯК — муж, Гемілтон
РОСТИСЛАВ Л. ХОМЯК — син
МАРТА ВОГАЧЕВСЬКА-ХОМЯК — синова, Ню Йорк
РОМАН КРАВЦІВ — шваґер
ІРИНА КРАВЦІВ — шваґрова
ЖДАНА і ТЕТЯНА КРАВЦІВ — сестрінки, Філадельфія
Мама, Сестра і Сестрінок в Україні

СПОРТ

редагує В. СОХАН

ЗМАГАННЯ ЮНАКІВ ЗА ПЕРШІСТЬ СУАСТ - СХІД

В неділю, 26-го червня, влаштовує Український Спортовий Клюб Ню Йорк на українському селі в Бавнд Бруку Український Спортовий День. У програмі відбудуться футбольні змагання юнаків за першість СУАСТ - Схід. Також розіграють товариські футбольні змагання перші дружини УСК-у і „Чорноморської Січі" з Нюарку, та відбудуться відбиванкові зустрічі дружини чоловіків та жінок обох клюбів.

— о —

НАПЕРЕДОДНІ СПОРТОВОГО ЗМАГУ УКРАЇНЦІ - ЛИТОВЦІ

25-го і 26-го червня на стадіоні Вінемак в Шикаго відбудуться легкоатлетичні і футбольні змагання Збірної Українців з найсильнішою групою Балтійських народів — Литовцями. Змагання ці будуть першим зорганізованим виступом наших спортовців на міжнародньому форумі, на яких будуть придержувані форми міжнародних змагань. Учасники дефілюватимуть з національними прапорами, а при церемонії відкриття відіграють національні гимни. Цією першою стрічею з литовською групою відзначить УСЦАК десятиріччя своєї діяльности — а в слідуючих роках перейдуть ці змагання в традиційний щорічний змаг молоді обох народів. Протекторат над змаганнями перейняв УККА, а до Почесного Комітету запрошено консуля Литви. Переможці індивідуальних конкурենцій будуть нагороджені золотими, срібними і бронзовими медалями, а групові переможці в легкоатлетиці (жінки і чоловіки) і футболі одержать переходові трофеї. Змагання ці будуть мати неабияке значення в аспекті патріотичного виховання нашої молоді. Всі учасники будуть виступати з тризубом на грудях, який і задержать собі як дарунок від УСЦАК на згадку участи в змаганнях.

Легкоатлетична збірна була складена на підставі вислідів першостей УСЦАК в 1965 році та побічних, визначніших осягів українських молоді канадійських шкіл. При складанні легкоатлетичної групи пп. С. Маланчук, (ЗДА) спортово-організаційний реф. УСЦАК і О. Желтвай (Канада) взяли до уваги таких змагунів:

Біги:

100м — Ящишин (К) 11,1, Курилас (ЗДА), Вітряк (К), Купчак (К)

200м — Ящишин (К) 22,4, Курилас (ЗДА), Купчак (К), Василів (К).

400м — Ходорівський (К) 48,8, Ящишин (К), Купчак (К), Маланій (К).

800м — Ходорівський (К), 1:56,6, Сасвич (ЗДА), Юрійчук (К)

1.500м — Сасвич (ЗДА), 4:15, Бойчук (К), Стахів (ЗДА), Ломницький (ЗДА)

3.000 — Бойчук (К), Сасвич (ЗДА), Волошин (К)

110м плотики — Ящишин (К) 14,7, Богуський (К)

4×100 — Василів, Кузик, Ящишин, Богуський (К) 44,2 Курилас (ЗДА)

4×400 — Ящишин, Купяк, Ходорівський, Маланій, Богуський (К)

Скоки:

У висоту — Куляс (ЗДА) 5,9, Недільський (К), Гриньків (К)

в довжінь — Вітряк (К) 22,5, Маланій (К), Курилас (ЗДА) Ящишин (К)

трискок — Вітряк (К) 47,10, Кузик (К), Ковар (К), жердина - Сушко Б. (ЗДА) 14, Гуменюк (К) Сушко І. (ЗДА)

Мети:

ратищем — Андрусишин (К) 220,4, Федунчак (К), Лялька (ЗДА)

диском — Андрусишин (К) 177,3, Гриньків (К), Федунчак (К)

кулею — Андрусишин (К) 56,8, Гриньків (К)

Жінки. Біги:

100м — Сиротинська (К) Лушпинська (ЗДА), Кухарчук (К) Олесницька (К)

200м — Сиротинська (К), Лушпинська (ЗДА) Кухарчук (К)

400м — Маланчій (К), Еліяшевська (К)

80м — плотики Лушпинська (ЗДА) Лихач (К)

4×100м — Сиротинська, (К), Лушпинська (ЗДА), Кухарчук (К) Маланчій (К), Олесницька (К)

Скоки:

у висоту — Еліяшевська (К), Стефанюк (К) Кухарчук (К)

у довжінь — Сиротинська (К), Лушпинська (ЗДА) Еліяшевська (К) Галан (ЗДА

Мети:

диском — Лушпинська (ЗДА), Сиротинська (К), Томків (К)

ратищем — Сиротинська (К) Еліяшевська (К), Кухарчук (К)

кулею — Лушпинська (ЗДА), Томків (К), Шабат (К).

Провідник футбольної репрезентації — В. Куцан зложив команду зі змагунів СУАСТ Схід. СУАСТ Північ і Канадійської Делегатури так, що команда складатиметься з кращих футлістів усіх наших осередків. Воротарі: Куць (Крила), Банах (Леви). Залога: Чернявський (Україна), Романів (Крила) Скороход (Леви), Куляс (Крила), Еліяшевський (Леви). Помічники: Снилик (Чорноморська Січ), Лялька (Україна), Крат (Леви), Караван (Крила(. Напад: Чижович В. (Ч. Січ), Довгалюк (Україна), Скоцень (Україна), Нога (Леви), Андрущишин (Крила), Шмотолоха (Леви), Попович (Україна).

Як бачимо, організатори цієї великої імпрези доклали всіх зусиль, щоб перший виступ нашої молоді „на ширших водах" вийшов якнайкраще — і тому надіємось, що наша громада виявить повне зрозуміння ваги цих змагань і масово явиться на ці дводенні змагання, чим винагородить організаторів своїм признанням.

Програма: Субота, 25-го червня: год. 3.00 по пол. відкриття змагань, дефіляда.Год. 3.30 футбольні змагання юнаків. Год. 5.00 - 7.00 легкоатлетичні змагання. Неділя 25-го червня, год. 1-ша - 2.55 продовження легкоатлетичних змагань. Год. 3-тя по пол. футбольні змагання Української Збірної проти Литовців. Організаторам змагань бажаємо успіхів, а нашим змагункам і змагунам перемоги.

Я Хоростіль

Д-Р ОРЕСТ ПОПОВИЧ — ПЕРШУНОМ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ШАХОВОМУ ТУРНІРІ

Щорому у вакаційному містечку Вудстак, Н. И., Шахова Ліга' долини Гадсону влаштовує свій відкритий шаховий турнір. Цього року він відбувся в днях 10-12 червня при участі 48 змагунів, в тому п'ятьох шахових майстрів. В ньому після п'яти рунд грн швайцарською системою перемогу здобув д-р Орест Попович, осягнувши вислід 5:0. Першун одержав грошову нагороду і перехідну чашу Ліги.

ЩО ВИТИНАЮТЬ З ВОЛОКНА

Часопис „Радянська Україна" з 29 травня видрукувала ноти і пісню „Чародійка", що її написав Валентин Лагода, а музику до неї скомпонував Аркадій Філіпенко.

Що ж робить чародійка? Вона витинає з волокна і тонкий нейлон, і легкий капрон. Для чого?

Такі „ліричні перлини" має співати українська молодь.

● В Александрії в Єгипті два слони порвали шнури, якими були прив'язані в порті, і маршуючи вулицями міста, вийшли до одного банку; там вони гонялися за службовиками, що впали в паніку, та поторощили 10 столів, поки надбігли сторожі слонів і переконали їх — мирно вернутися до порту.

Збори Відділів УНС
НЕДІЛЯ, 26-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія, — 339 Відд. о год. 5-ій по пол. в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів місцевих і повноважних прибути та вирівняти членські вкладки. — С. Дупацій, секр.

ТАРЗАН, ч. 5642. Тарзан працює!

Тепер Тарзан розпачливо поплив вниз, шукаючи якоїсь можливості, як вийти геть...

Він згадав собі про накривку від рури на дні... Коли б він тільки міг її відкрити...

Він напружився цілою силою і витягнув її... А тоді він ударив нею по танку, розбиваючи скло!